Nr. 249. ROK 1843. WTOREK 31 PAŹDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Wszystkich Świętych.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Sobiesława.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopień ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rózne uwagi
28	6	27 3, 423	+ 4, 9	2, 91	PnWschodni słaby	Pochmurno	Deszcz
	2	3, 419	5, 8	2, 90	PnWschodni ,,	,,	
	10	4, 451	6, 0	3, 14	Zaden	,,	
29	6	4, 521	2, 5	2, 52	,, ,,	Mgła	
	2	5, 854	8, 0	3, 21	Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	
	10	6, 420	3, 4	2, 55	Zaden	Pogoda	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Senat Rządzący zamianował na dniu 27 Października 1843 r. p. Ludwika Kasiewicza kontrollerem kassy policyjnéj.

Część Urzędowa.

Nro. 8630.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do wiadomości, iż Senat Rządzący reskryptem z d. 23 Maja 1843 r. N. 2570 D. G. S. z 1842 r. udzielił p. Michałowi Wąsowiczowi patent na budowniczego, dozwalający mu trudnienia się praktyką budowniczą prywatną w kraju W. Miasta Krakowa.

Kraków d. 25 Października 1843 r.

Senator Prezydujący.
KOPFF.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro. 5911.

TRYBUNAŁ

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa tak wierzycieli jako też sukcessorów massy Kolińskich z kwoty gr. 25 w depozycie sądowym złożonych, składającéj się aby z stosownemi dowodami prawa ich wykazać zdolnemi w zakresie miesiąca jednego do Trybunału zgłosili się pod rygorem przyznania massy téj jako bezdziedzicznéj na rzecz skarbu publicznego.

Kraków d. 17 Października 1843. r.

Prezes
MAIER.
(3r.) Sekr. *Lasocki*

Nro. 1141.

Archikonfraternia Miłosierdzia i Banku Pobożnego.

Postępując w duchu art 54 ordynacyi przez Senat Rządzący zatwierdzonéj : zawiadomia wszystkich, których dotyczeć może. iż fanty klejnotowe, które od lat dwóch, i sukienne,

które od roku i 6 tygodni w banku pożnym zastawione, wykupionemi nie zostały, d. 13 Listop. i następnych 1843 r. od godziny 9 z rana do 1 z południa w kamienicy przy ulicy Siennéj pod L. 53 przez publiczną licytacyą sprzedanemi będą: a po odtrąceniu ilości z banku na zastaw powziętéj, reszta czyli nadwyżka w ciągu lat 6 od licytacyi rachując właścicielom zwróconą zostanie; nie odebrana zaś po upływie tego czasu, stanie się banku własnością.

Kraków d. 6 Października 1843. r.

Starszy Archikonfraternii
BARTYNOWSKI.
(1r) Marcin *Strzelbicki* Sekr.

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 22 *Października.* —

Sty Jan Kanty, professor niegdyś w Akademii krakowskiéj, i ziomek nasz, wielki miłośnik nauk, pobożny chrześcianin i kapłan, od kilku wieków uwielbiany za osobliwszego patrona tutejszéj rzymsko katolickiéj akademii duchownéj obranym został. Wprowadzenie odpustu, od Ojca ś. Grzegorza XVI. nadanego, odbyło się w r. 1837 w kościele XX. Franciszkanów przy otworzeniu tejże akademii.

Prima Donna bawiącego tu towarzystwa opery włoskiéj, panna Assandri, zamówioną została wraz z sławną śpiewaczką, bawiącą teraz w Berlinie panią Garcia do opery włoskiéj w Petersburgu.

— *Petersburg* 13 *Października.* —

Kapitan pułku gruzyjskiego granadyerów; Miroszewski, miał zaszczyt ofiarować J. C. W. Cesarzewiczowi następcy ułożoną przez siebie pieśń narodową rossyjską, na urodziny dostojnego syna Jego Wysokości, W. X. Mikołaja Alexandrowicza, i otrzymał w darze od Jego Ces. Wysokości zegarek złoty.

Sławny medyko-chirurg Berliński, doktor Dieffenbach, zabawiwszy czas niejaki w naszéj stolicy, zamierza w tych dniach ztąd wyjechać.

W ciągu upłynionego Września przejechało koleją żelazną Czarskosielską passażerów 71202 a zebrana opłata wynosiła do 27,594 rub. 48 kop. srebrem.

— *Berlin* 16 *Października.* —

Mówią, że król i królowa zabawią jeszcze dzisiaj w zamku Paretz, a dopiero po objedzie przybędą do Sanssouci, gdzie wieczorem będzie koncert, w którym także wystąpi pani Viardot Garcia.

Gazeta Szląska donosi co następującem, godnem podziwienia zjawiska natury, które się zdarzyło w hrabstwie Glaz: dnia 6 Października o 6 godz. po południu, w Neu-Lomnitz, okręgu Habelschwerdter, dał się słyszeć na blizko leżącym wzgórku silny szum, pochodzący z wnętrza ziemi, który stawał się coraz głośniejszym i zakończył się straszliwym hukiem; przyczem przez rozpadlinę, nagle powstałą, wielka massa ziemi i kamieni wyrzuconą została wysoko w powietrze. To rzadkie wulkaniczne zjawisko trwało około 10 minut, i pod każdym względem zasługuje na bliższe zbadanie.

— *Dnia* 18 *Października.* —

Królewska akademia sztuk pięknych obchodziła, zaonegdaj przy licznem zgromadzeniu, w akademii śpiewu z wielką uroczystością dzień urodziu naszego uwielbianego króla, wykonaniem interessującéj muzyki i stósowną do uroczystości mową.

— *Munchen* 12 *Października.* —

Dziś w południe odbyło się z wielką uroczystością położenie węgielnego kamienia pod bramę zwycięztwa, którą król swemu wojsku poświęca.

— *Paryż* 14 *Października.* —

Już przeszło dwa tygodnie, jak br. St. Aulaire, miał powrócić do Londynu; zdawało się nawet, jak gdyby położenie dyplomatycznych interesów w gabinecie londyńskim wymagało koniecznie jego tam obecności. Ale obawiano się, że jego tam stanowisko w czasie pobytu xięcia Bordeaux byłoby zbyt przykre. Ten xiąże zabawi w prawdzie w Anglii pod *incognito* br. Chambord, i nie będzie przyjmowany w urzędowy sposób na dworze królowéj: gdy jednak bez wątpienia przyjmowany będzie przez członków wyższéj arystokracyi. br. St. Aulaire pragnie uniknąć spotkania się z nim w tamecznych salonach. Kilku znakomitych legitymistów, którzy zajmowali urzędy na dworze króla X. udało się do Londynu, aby przez czas tamecznego pobytu xięcia Bordeaux składać dwór jego, między innemi jenerał Vincent i xiążę Grammont. Xiążę Bordeaux zabawi dwa do trzech tygodni w Londynie, poczem odwidzi Holyrood w Szkocyi.

Xiąże Aumale wyjedzie w przyszły tydzień dla objęcia dowództwa w prowincyi Konstantyny. Część jego dworu dziś wyjechała.

Przed kilku dniami p. Pasquier, jeden z lekarzy królewskich, udał się do Metz, aby xięciu Montpensier, który tam zachorował, udzielać rady lekarskie. Miał on zalecić xięciu największą spokojność, i jak tylko uczuje się zdrowszym, powróci do Paryża.

Czyni tu wielkie wrażenie nadeszła z Algieru pod dniem 5 b. m. wiadomość o uwięzieniu tam naczelnika centralnéj policyi, p. Lafontaine, wraz z trzema innemi, którzy są uważani za wspólwinnych. Wszyscy czterej zamknięci są w więzieniu Barberossy. Wszystkie papiery p. Lafontaine tak w biórze jak w jego mieszkaniu, zostały przez prokuratora królewskiego zabrane i opieczętowane; podczas gdy żandarmerya równocześnie zajmowała się aresztowaniem trzech innych. I gdzie indziéj w mieście poszukiwano mieszkania i zabrano papiery. Nie wiadomy jest jeszcze powód i istota téj okoliczności. Uwagi godnem jest że dz. *Toulonais* już przed niejakim czasem nadmienił o nadużyciach i nieporządku, jakie się wkradły w całą administracyę policyi w Algierze, co jednak pozostało bez żadnego skutku, i dopiero teraz potwierdzają się twierdzenia tegoż dziennika.

(*Z korrespondencyi prywatnéj*). Onegdaj w Londynie, w chwili odejścia poczty, rozeszła się wieść; że O'Connel został aresztowany i musiał złożyć znaczną kaucyę dla odzyskania wolności, i stawić rękojmię, że się stawi na wezwanie trybunału.

— *Haga 9 Października.* —

Druga izba stanów jeneralnych odbyła dnia 2 dalsze narady nad wydatkami dla ministerstwa spraw. zagr. Pan Van Golstein oświadczył się przeciw bezwładnéj zagranicznéj polityce rządu która zawsze tylko czeka biegu wypadków, a nigdy na nie upływać nie chce. My tworzymy małe państwo, rzekł, a otoczeni jesteśmy potężnemi sąsiadami. To, czego nam zbywa na siłach, powinniśmy nagrodzić przezorną baczności i zręcznością. Widzimy dwa sasiednie narody, których interessa są z sobą bardzo zawikłane. Pierwszéj ważności jest nasze stanowisko względem Niemiec; w niem leży wielka siła dźwignia naszéj polityki, jak i naszéj pomyślności. Hollandya, państwo morskie i kolonialne, i Niemcy, państwo lądowe produkcyjne, mogą się we wszystkich swych stosunkach i potrzebach wzajemnie wspierać. Powinniśmy ten cel starać się osięgnąć przez przyłączenie się ile możności do niemieckiego związku celnego. Przez szczerą, rzetelną politykę handlową możemy panujący tam przeciwko nam przesąd zamienić na korzyść naszą. Powinniśmy stanowczy przyjąć system i do wykonania jego zdolnych wybierać mężów. Kiedy z historyi naszéj dowiadujemy się, jaka była dawniéj dyplomacya nasza, jaki język naszych posłów naprzeciw potężnym narodom, i ich szlachetne, otwarte, nienaganne i patryotyczne postępowanie, tedy jeszcze dziś napełnia się dumą serce Hollendra, i pojmuje on, jak wówczas wszędzie broniono z siłą dobra jego. Ale dzisiejsi dyplomatycy hollenderscy? Powiększéj części wzrośli na obcéj ziemi, napojeni obcemi wyobrażeniami, nieświadomi własnego ojczystego języka, mało znają charakter hollenderski, tak że już zaledwie za ziomków naszych mogą być uważani.

Pan de Ter sądził; że zawikłania z Niemcami o Limburg, Luxemburg i inne punkta, z trudnością dadzą się uprzątnąć, Hr. van Rechteren mówił przeciw zaproponowanym w budżecie wydatkom dla ministerstwa spraw zagr. a to ze względu na konieczny system oszczędności. Należy mieć na uwadze, że kraj ma tylko do wyboru dwie ostateczności: albo zmniejszenie wydatków albo bankructwo. Powiększać podatki, byłoby to wyrzec karę śmierci na ojczyznę. Konstytucyjne Królestwo Hollenderskie z r. 1843 jest właściwie niczem innem, jak tylko z popiołów dawnéj federacyjnej rzeczypospolitéj powstałe Xięstwo tegoż nazwiska z r. 1814 tylko, że w miejsce ówczasowego zaufania i nadziei narodu, nastała teraz nieufność i jawne nieukontentowanie. Niech się nikt nie łudzi: że stanowisko Hollandyi pomiędzy mocarstwami jest takież samo jak innych małych krajów, że jéj polityka powinna tak jak Belgii dążyć tylko do tego aby pozostała neutralną. Trzymajmy się tylko téj zasady, że płace posłów nie powinny być nigdy wyższe nad płace ministrów, którzy na barkach swych dźwigają ciężkie brzemię jakiego wydziału, a z tego urośnie dla skarbu znaczna ulga. W dawniejszych czasach posłowie hollenderscy wysadzali posłów innych krajów, a jednak pobierali bardzo szczupłe płace. P. van Dam van Ysselt mówił, że nie należy w tym względzie być bardzo skąpym, bo inaczéj będzie trzeba na posłów wybierać w przyszłości tylko samych bogatych ludzi. Tymczasowy minister spraw zagranicznych zwrócił uwagę Izby, że w hollenderskim ciele dyplomatycznem nie masz już teraz żadnego cudzoziemca; dwaj czy trzej członkowie jego są wprawdzie rodem z Belgii, ale od r. 1830 zostali obywatelami Hollandyi. Co się tyczy Limburga nie może on wyłamać się od obowiązku dostawiania kontyngensu dla rzeszy niemieckiéj,

ale koszta tego powinny być przez skarb pokryte, ponieważ Xstwo Limburgskie musi się także przykładać do wszystkich ciężarów, jakie na królestwo włożone zostały z powodu opłaty prowizyi od wysokiego długu publicznego. — W końcu przyjęto artykuł powyższych wydatków dla ministerstwa spraw zagranicznych większością głosów 34 przeciw 19.

— *Londyn 14 Października* —

Dnia 19 z. m. xże Jerzy Cambridge przybył na wyspę Korfu i objął tam dowództwo nad wojskiem.

Alderman Magnay został ostatecznie obrany lordem majorem (prezydentem miasta) Londynu, większością głosów 843 przeciw 149 i 82.

W Irlandyi stoi teraz 30,000—32,000 siły zbrojnéj, licząc w to 9000 po wojskowemu uorganizowanéj policyi. Siła ta jest prawie dwa razy większa od téj, jaka w tym kraju znajdowała się w r. 1840. O'Connell zachowuje się spokojnie, i repealerom zaleca największy porządek i spokojność. Nie ulega już żadnéj wątpliwości, że ten agitator będzie pod sąd assissów oddany.

Jeden z najznakomitszych oficerów armii, jenerał porucznik Sir Archibald Campbell, umarł temi dniami w Edynburgu. Największe zasługi położył w wojnie z Birmanami od 1824 do 1826. w któréj dowodził naczelnie wojskiem; i pomimo licznych trudności, jakie mu stawiały: klimat, miejscowość i liczebna przewaga, umiał wywalczyć zaszczytny pokój.

Duchowny Sibthorp, brat znanego członka parlamentu tegoż nazwiska, który przed rokiem przeszedł do kościoła katolickiego, teraz powrócił znowu do protestantyzmu.

Missyonarz Wolff przedstawiony został w tych dniach komitetowi, który zbiera pieniądze na podróż jego do Bucharv. Wynurzył on tam swoje niewątpliwe, jak mniema, przekonanie, że podpułkownik Stoddard i kapitan Conolly nie zostali straceni, ale tylko są uwięzieni. Wczoraj ogłosił w pismach tutejszych odezwę do wszystkich muzułmanów w Turcyi, Arabii, Mezopotamii i Hindostanie, w któréj objawia im cel swojéj podróży i poleca się opiece ich Mollahów. Jutro już odpłynie na morze śródziemne.

Morning Chronicle donosi, że przedsięwzięte ma być postępowanie sądowe przeciw O'Connellowi, z powodu jego mów mianych w Tara i Mallaghmast.

Nieszczęśliwy teraz czas dla nazwiska Wood. Od Alderman Wood członek izby niższéj z Cidy umarł Alderman Thom. Wood spadł przy wyborach na lorda majora, a teraz donoszą z Manchestru, że d. 3 b. m. umarł, tam wigowski członek Izby niższéj z Kendal p. Jerzy Wood.

Były członek giełdy Londyńskiéj, bankier Grote, usunął się na zawsze od życia publicznego, pracuje on teraz prawie wyłącznie nad swoją historyą Grecką, którą się już od 16 lat zajmuje. Wiadomo, że pan Grote uważany jest za jednego z pierwszych Hellenistów angielskich. Pomiędzy niemieckiemi bankierami znajdują się wprawdzie Oryentaliści, ale nie Helleniści.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 29 do dnia 30 Października.

Borkowski Xawery ob., Blaski Leopold, Palczewska Teressa, Szlubowski Jan ob., Wielhorska Krystyna hr., z Polski; — Łempicki Karol, Rozwadowska Rózalia, Skrzyński Ludwik ob.; Bobrownicka Zuzanna ob., Schenel Karol, z Galicyi; — Rostworowska Urszula ob., Reitzig Amalia, Christiani Amalia ob., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Łempicki Ludwik ob., Lisskiewicz Franciszek ob. Popczyński Stanisław, Daniecki Leopold, Białoskowska. Bleszyńska Julia ob., Zabłońska Julia ob., Kołłontaj Dyonizy ob., do Polski; — Zbrzycka ob., do Galicyi.

Doniesienie prywatne.

Jutro z powodu uroczystego święta Gazeta Krak. nie wyjdzie.